

PANIC AT THE METRO STATION!

ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ, ΤΟΥΣ ΕΧΘΡΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΤΗΣ Μ' ΑΦΟΡΜΗ ΕΝΑΝ ΔΑΡΜΕΝΟ ΣΤΑΘΜΑΡΧΗ

Ο σταθμάρχης του μετρό Ομόνοιας μαζεύει κλωτσιές στην αποβάθρα του ίδιου του του σταθμού και... έκθαμβη η κοινή γνώμη με την κτηνωδία! Άφωνοι αριστεροί και δεξιοί αναλυτές και πολιτικοί εκπρόσωποι με την ωμότητα που ελλοχεύει στην καθημερινότητα της μητρόπολης! Σε συναγερμό οι αστυνομικές δυνάμεις! Προφανώς και πρόκειται για στημένες αντιδράσεις γύρω από ένα θεαματικό γεγονός που κατασκευάστηκε ως τέτοιο με σχέδιο: να αποκρυφθεί η μακρόχρονη ιστορία των αστυνομικών στρατηγικών, να γίνει κάλεσμα συσπείρωσης στους πάσης φύσεως ρουφιάνους και ν' αποσταλλεί ένα σαφές μήνυμα στους απανταχού εχθρούς του κράτους και των μηχανισμών του. Τελικά, ο ξυλοδαρμός του σταθμάρχη, μπορεί με μια δεύτερη ματιά να έχει να μας διδάξει ορισμένα πράγματα. Αρκεί να πετάξουμε στα σκουπίδια μέχρι και την τελευταία λέξη που ειπώθηκε γύρω του, εκτός απ' αυτές που ανήκουν σε θαμώνες πλατειών και δημόσιων χώρων.

Η ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΚΑΝΕΙ ΦΙΛΟΥΣ ΚΑΙ ΕΧΘΡΟΥΣ (ΔΕΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΩΡΑ)

Για τα αστυνομικά σχέδια που ξεδιπλώνονται στη μητρόπολη εδώ και κοντά δύο δεκαετίες μιλάμε συχνά. Και πού εστιάζουμε; Συνήθως, αφήνουμε κατά μέρος τα νούμερα των προσλήψεων, τις σπατάλες για εξοπλισμούς, τις καταγγελίες περί αστυνομικής βίας. Πολύ περισσότερο, προσπαθούμε να καταλάβουμε και να εξηγήσουμε τις κρυφές λειτουργίες των ένστολων σωμάτων, αυτές που θα μπορούσαν να αποκαλεστούν και πολιτικές.

Έχουμε συμπεράνει, λοιπόν, ότι τουλάχιστον από τις αρχές του 21ου αιώνα, τότε που η κάθε συνοικία απέκτησε ξανά το δικό της Α.Τ. και λίγο προτού τα σώματα με τ' ευφάνταστα ονόματα ξεκινήσουν να λυμαίνονται τις γειτονίες μας,¹ τα σχέδια που τίθενται σε εφαρμογή από τους αστυνομικούς μηχανισμούς και αρέσκονται να τα ονομάζουν «μάχη με το έγκλημα», δεν περιλαμβάνουν σκέτα τη σκληράδα, την πίεση και τη βία προς τον πάτο της κοινωνίας. Πλάι με όλα τούτα, έχουν αποκτήσει όψεις πολύ πιο κοινωνικές. Αν έπρεπε να το συνοψίσουμε με δυο λόγια, θα λέγαμε ότι η αστυνομία χάρη απ' τη μάχη με τους εχθρούς της, επιδίδεται συστηματικά σε μια προσπάθεια συσπείρωσης των φίλων της. Καταδύεται στο μικροεπίπεδο της κάθε περιοχής και φροντίζει να δημιουργήσει εντός της ένα δίκτυο χαφιέδων ευθυγραμμισμένων με τα συμφέροντα του τοπικού τμήματος, ευθυγραμμισμένο τελικά με τα συμφέροντα του κράτους. Απώτερος σκοπός είναι να μπορεί να επιτελείται το αστυνομικό έργο δίχως να είναι απαραίτητη η παρουσία ενός ένστολου, να κινητοποιηθούν και να οργανωθούν, δηλαδή, κοινωνικές δυνάμεις έτοιμες να συμμετέχουν ακόμα κι αμισθί στη δύσκολη αποστολή που ακούει στο όνομα πειθάρχηση της εργατικής τάξης. Στην πιο ήπια εκδοχή του, το παραπάνω σχέδιο παίρνει τη μορφή του ρουφιάνου που φωνάζει τους μπάτσους όταν οι πλατεϊακοί δεν κάθονται φρόνιμα· στην πιο σκληρή, μπορεί κανείς να το φανταστεί να γίνεται πογκρόμ εναντίον οποιου καταδεικνύει το κρατικό δάχτυλο.

Σαφώς και όλα τα παραπάνω δεν αποτελούν καινοτόμες ιδέες που ξεπήδησαν απ' το κεφάλι κάποιου φωστήρα στη Γ.Α.Δ.Α. Όχι, έχουν την ιστορία τους που ξεκινάει στην άλλη μεριά του Ατλαντικού και στην οποία επανερχόμαστε με κάθε αφορμή γιατί έχει να μας διδάξει πολλά για το σήμερα. Πρόκειται για την ιστορία της θεωρίας των σπασμένων τζαμιών, αλλιώς και θεωρία της μηδενικής ανοχής. Οι Ουίλσον και Κέλιγκ, συγγραφείς των πιο εμβληματικών άρθρων γύρω απ' αυτές τις μπάτσικες θεωρίες, είχαν κωδικοποιήσει όλα περιγράψαμε ωρύτερα ως εξής: «Η αστυνομία πρέπει να επενδύσει στην συμμαχία με τους "καλούς" κι όχι να αφιερώνεται αποκλειστικά στη μάχη με τους "κακούς"».² Οι «καλοί» περιγράφονται εκτενώς στα άρθρα τους, αν και όσοι άραζουμε έξω θα μπορούσαμε απλά να τους μαντέψουμε: μαγαζάτορες, δημοτικοί παράγοντες, ευπόληπτα μέλη της τοπικής κοινωνίας, ιδιοκτήτες και πάει λέγοντας. Οι «κακοί» επίσης έχουν την τιμητική τους: «αντικοινωνικά στοιχεία. Όχι βίαια άτομα, ούτε απαραίτητα εγκληματίες αλλά ανυπόλυτα, ενοχλητικά ή ανισόροπα άτομα: ζητιάνους μεθυσμένους, εθισμένους, νεαρούς νταήδες, πόρνες, αργόσχολους, πνευματικά διαταραγμένους».³ Δεν θέλει και πολύ σκέψη για να καταλάβει κανείς ότι πίσω απ' την εγκληματολογική ρητορική η εργατική τάξη είναι που μπαίνει στο στόχαστρο. Όλες οι μέθοδοι της αστυνομίας εκεί αποσκοπούν: να συνδράμουν στην οργάνωση της μιας πλευράς του ταξικού ρήγματος και να βάλουν στη θέση της την άλλη.

Έτσι εξηγείται, λοιπόν, όπως έχουμε επισημάνει ξανά και ξανά η διαρκής παρουσία των μπάτσων στα κεντρικά σημεία των γειτονιών. Δεν τα ξύνουν μονάχα, τρώγοντας τυρόπιτες με έκπτωση. Αλλά χτίζουν σχέσεις, δημιουργούν γύρω τους τον ιστό των ρουφιάνων, οργανώνουν το πάνω κομμάτι της συνοικίας. Έτσι εξηγούνται επίσης οι απροειδοποίητες επιδρομές στα δικά μας λημέρια, τα πάρκα και τις πλατείες. Συλλέγουν πληροφορίες για όλους όσοι αποδεδειγμένα καμία συμπάθεια δεν έχουν στον φάρο, χαρτογραφούν και καταγράφουν, ενώ παράλληλα εκφοβίζουν. Πρόκειται για σχέδια που δουλεύουν δεκαετίες τώρα παράγοντας φίλους για την Ελληνική Αστυνομία, όπως και εχθρούς.

Η ΥΠΟΤΙΜΗΣΗ ΕΠΙΤΑΧΥΝΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΓΛΩΣΣΑ ΤΟΥ ΙΟΥ

Ένα απ' τα πρώτα πράγματα που γράψαμε και κολλήσαμε στους τοίχους όταν ξεκινήσαμε να τρώμε στη μάπα τη διαβόητη πανδημία ήταν το εξής: «Τι ιός και μαλακίες; Οι ίδιοι μπάτσοι κυνηγάνε τους ίδιους ανθρώπους στις ίδιες πλατείες!». Δεν μας κατέβηκε τυχαία στην κούτρα. Προσπαθούσαμε να ανακαλέσουμε λεπτομερώς τι συνέβαινε στην προκορωνοϊού εποχή, τι διαδικασίες είχαν βάλει μπροστά τ' αφεντικά μας όσον αφορά την κοινωνική ζωή, την εργασία, τον διακρατικό ανταγωνισμό και πάει λέγοντας. Έπειτα, τα συγκρίναμε όλα τούτα με αυτά που εξελίσσονταν μπροστά στα μάτια μας εν καιρώ καραντίνας κι αναζητούσαμε διαφορές. Αλλά μάτια! Καμιά απ' τις βασικές πολιτικές του ελληνικού

Όπως πολύ σωστά το έθεσαν οι σύντροφοι κι οι συντρόφισσες από τα νότια με την αφίσα που κόλλησαν πρόσφατα: «Το να είσαι ταυτόχρονα απ' το Περιστέρι, να αρνείσαι τη μάσκα, να φοράς τα ίδια μαύρα μπουφάν και να ρίχνεις κλωτσιές στον σταθμάρχη είναι ένας εμπόλεμος συμβολισμός – άλλο η εργατική τάξη, άλλο οι σταθμάρχες με τις μάσκες». Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο οι απανταχού θαμώνες πλατειών και άλλων δημόσιων χώρων, είτε είναι απ' το Περιστέρι είτε από γειτονίες στην άλλη άκρη της πόλης, μπορούσαν χωρίς πολλά-πολλά να καταλάβουν με αξιοθαύμαστη ακρίβεια τι συνέβη στον σταθμό της Ομόνοιας. Γιατί ζουν καθημερινά ίδια σκηνικά κι αντιμετωπίζουν κοινούς εχθρούς, γιατί ανήκουν στην εργατική τάξη.

κράτους δεν είχε αλλάξει υπό το βάρος αυτής της πρωτόγνωρης συνθήκης. Αντιθέτως, όλες εξακολουθούσαν να εφαρμόζονται μέχρι κεραίας. Αυτό που είχε αλλάξει, ήταν η ένταση κι η ταχύτητα με την οποία τα κρατικά σχέδια έπαιρναν σάρκα και οστά, μαζί κι η φιλολογία που τα συνόδευε. Καταλήξαμε λοιπόν να λέμε, ότι η γρίπη δεν είναι παρά η νέα γλώσσα στην οποία τα αφεντικά μιλούν πια για διαχείριση της κρίσης τους και άρα για την διαχείριση της εργατικής τάξης. Κι ακόμα, ότι η γρίπη είναι μια πολύ καλή αφορμή η διαχείριση αυτή να επιταχυνθεί και να οξυνθεί δίχως προηγούμενο.

Αυτές τις διαπιστώσεις ήταν που κωδικοποιήσαμε με το σύνθημα περί μπάτσων και πλατειών. Η αστυνομία ήταν άλλωστε προνομιακό πεδίο για να διακρίνει κανείς τη συνέχεια των κρατικών πολιτικών. Βλέπαμε τα αστυνομικά σχέδια που από πριν τρώγαμε στην μάπα να συνεχίζονται δίχως απόκλιση και να γίνονται ολοένα και πιο καθολικά. Βλέπαμε τους στόχους και τις πρακτικές των μπάτσων να μένουν अपαράλλαχτες. Εξίσου απάραλλαχτοι βλέπαμε να παραμένουν τόσο οι αποδέκτες της

αστυνομικής πίεσης, δηλαδή η εργατική τάξη της μητρόπολης, όσο και το πεδίο μάχης, δηλαδή οι δημόσιοι χώροι της. Οι κοινωνικοπολιτικές λειτουργίες των ένστολων σωμάτων που περιγράψαμε προηγουμένως συνέχισαν να δουλεύουν πανομοιότυπες. Μόνο που εξελίσσονταν με πατημένο το γκάζι!

Η απαγόρευση κυκλοφορίας όπως κι η υποχρεωτική μασκοφορία, έδωσαν στους αστυνομικούς μηχανισμούς ένα σκασμό επιπλέον αφορμές να ελέγχουν, να παρενοχλούν, να καταγράφουν και να πιέζουν την εργατική τάξη της κάθε γειτονιάς. Μεταφρασμένο σε καθημερινές εμπειρίες αυτό σημαίνει ότι τον τελευταίο χρόνο τρώμε διπλάσιες εξακριβώσεις, διπλάσια πεσίματα στις καβάτζες, διπλάσια καταγραφή και κουβαλάμε και διπλάσιο φόβο. Από την άλλη, το όλο εγχείρημα «βουλώστε το όλοι και κλειστείτε σπίτι» που στην ουσία ήταν ένα άλλο όνομα για το μόνιμο εγχείρημα που ονομάζεται πειθάρχηση της εργατικής τάξης, δεν θα μπορούσε να έρθει εις πέρας μονάχα απ' τους ένστολους. Το δίκτυο των φίλων της αστυνομίας έπρεπε να κινητοποιηθεί και να συνδράμει στα κρατικά σχέδια, οι ρουφιάνοι έπρεπε να συσπειρωθούν και να αναλάβουν δράση! Και έτσι έγινε, όπως διαπιστώνουμε κάθε φορά που κάποιος σηκώνει το τηλέφωνο για να καταγγείλει στους μπάτσους ότι κάναμε το έγκλημα να μαζευτούμε σε καμιά πλατεία, κάθε φορά που κάποιος αποφασίζει να μας κάνει παρατήρηση για τη μάσκα απ' το σούπερ μάρκετ μέχρι τον δρόμο, κάθε φορά που κάποιος έχει το θράσος να φωτογραφίσει μια μάζωξη και να τη στείλει όπου σκατά στέλνονται τέτοιου είδους αδιάσειστα ενοχοποιητικά στοιχεία.

Με δυο λόγια, τα αστυνομικά σχέδια με τη μακρόχρονη ιστορία τους, δουλεύουν στο φουλ εν καιρώ πανδημίας και καραντίνας. Λογικό γιατί, ξανατονίζουμε, πανδημία και καραντίνα είναι η γλώσσα στην οποία πλέον συζητιέται η διαχείριση της κρίσης των αφεντικών μας κι δικιά μας υποτίμηση και πειθάρχηση. Έτσι, λοιπόν, τα αστυνομικά σχέδια αυτά, όπως έκαναν πάντα στη μακρόχρονη ιστορία τους, παράγουν φίλους και εχθρούς. Μόνο που πλέον το κάνουν κι αυτό με το γκάζι πατημένο.

ΤΙ ΣΑΛΕΥΕΙ ΣΤΗΝ ΑΠΟΒΑΘΡΑ; ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΓΙΑ ΕΧΘΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΤΩΝ ΜΠΑΤΣΩΝ

Τι το ιδιαίτερο είχε άραγε το ξυλοφόρτωμα του σταθμάρχη που το έκανε να ξεχωρίσει από τις αμέτρητες συμπλοκές που αναμφίβολα λαμβάνουν χώρα καθημερινά σ' όλα τα μήκη και τα πλάτη της πρωτεύουσας και μπόλικες πρέπει να καταγράφονται και σε βίντεο; Να 'ταν η πρωτόγνωρη βία που ασκήθηκε; Μπούρδες. Η περίπτωση του δαρμένου σταθμάρχη επιλέχθηκε στρατηγικά απ' τους αρμόδιους ακριβώς γιατί μπορούσε να χρησιμοποιηθεί στο πλαίσιο των αστυνομικών στρατηγικών για τις οποίες μιλήσαμε ήδη.

Η μέθοδος που ακολουθήθηκε προκειμένου τα κλωτσομπούνια στον σταθμάρχη να αναχθούν από αδιάφορο γεγονός σε μείζον πολιτικό ζήτημα μάς είναι γνωστή από τα παλιά. Βάλε το βίντεο να παίζει στην επανάληψη από κανάλι σε κανάλι κι από κοινωνικό δίκτυο σε κοινωνικό δίκτυο. Με κάθε προβολή, οι κλωτσιές πολλαπλασιάζονται. Όσο περισσότερα τα views, τόσο μεγαλύτερη η κτηνωδία. Αυτή είναι και η

Καρέ όπως το παραπάνω, χρησιμοποιήθηκαν για να τεκμηριωθεί η ενοχή των «δραστών». Τι το ενοχοποιητικό έχει όμως η φωτογραφία; Τίποτα απολύτως, αν χρησιμοποιείς την κοινή λογική. Αν χρησιμοποιείς την λογική των αφεντικών και των ρουφιάνων τους, ωστόσο, τα επιβαρυντικά δεδομένα είναι πολλά. Το μετρό είναι ο χώρος που σχεδιάστηκε εξολοκλήρου στην λογική της μηδενικής ανοχής: κόψε εισιτήριο – μην κάνεις φασαρία – μην τρως – κάτσε πίσω απ' τη γραμμούλα – και εσχάτως φόρα τη μάσκα σου. Κι ως τέτοιος χώρος αναδεικνύει τα αταίριαστα στοιχεία σαν τη μύγα μες στο γάλα. Μαύρα μπουφάν, έλλειψη μάσκας κι αναψυκτικά, τι άλλο να χρειαστεί κανείς για να πειστεί ότι πρόκειται για εγκληματίες;

μαγική λειτουργία των βίντεο, που τόσο αρέσουν στην αριστερά γιατί απεικονίζουν τάχα την αλήθεια. Στην πραγματικότητα, δεν έχει καμία σημασία τι είναι καταγεγραμμένο. Αυτό που έχει σημασία είναι να αντηχεί καθαρά και ξάστερα μία και μοναδική αφήγηση για το τι συνέβη, κι αυτή να είναι η κρατική. Με έναν παράξενο τρόπο, αν δεν έχεις μια δικιά σου αφήγηση για να κατανοήσεις τι συμβαίνει, στο βίντεο βλέπεις ότι προστάζει το κράτος. Κι όταν προστάξει να το ξεχάσεις και τελείως, το ξεχνάς.

Αφού, λοιπόν, το γεγονός μετατράπηκε σε γιγαντιαίο ζήτημα μέσω συντονισμένης εκστρατείας των μήντια, κοινωνικών και μη, η κρατική αφήγηση αντήχησε πράγματι. Από τη μία μεριά, βρίσκεται ο σταθμάρχη «που κάνει τη δουλειά του και δέχεται επίθεση». Από την άλλη, δυο αντικοινωνικά κωλόπαιδα που έπρεπε να τα 'χουν μάθει τρόπους οι γονείς τους.⁴ Και στις δύο περιπτώσεις πρόκειται για φιγούρες συμβολικές. Θα εξηγήσουμε.

Ο σταθμάρχη, όπως ο ίδιος έσπευσε να δηλώσει,⁵ φροντίζει συχνά να αναλαμβάνει τον ρόλο του μπάτσου μέσα στα βαγόνια που τυχαίνει να βρίσκεται. Δίχως εξτρά μισθό, δίχως ξεκάθαρη εντολή από κάποιο επίσημο όργανο, έχει αποφασίσει ότι θα αποτελεί επιτηρητή της υποχρεωτικής μασκοφορίας που μας έχει επιβληθεί εδώ και κάμποσους μήνες. Ανήκει επακριβώς σ' αυτό το κοινωνικό κομμάτι που η αστυνομία αναζητά προκειμένου να το οργανώσει και να το βάλει να υπερασπίζεται από μόνο του τα κρατικά συμφέροντα. Και το κάνει μετά χαράς! Αν το καλοσκεφτούμε, ο σταθμάρχη κι οι αυξημένες του αρμοδιότητες δεν γεννήθηκαν ούτε χτες, ούτε τότε που έσκασε ο ιός και τα συναφή μέτρα. Γεννήθηκαν καθώς οι αστυνομικές πολιτικές πειθάρχησης της εργατικής τάξης εξελίσσονται και διευρύνονται σε βάθος χρόνου.

Οι πιτσιρικάδες απ' την άλλη, όπως καθόλου τυχαία φρόντιζαν να επαναλαμβάνουν όλα τα σκουλήκια που ασχολήθηκαν με το ζήτημα, ήταν απ' το Περιστερί, φορούσαν μαύρα, και έπιναν αναψυκτικά αδιαφορώντας για τους κανονισμούς του Μετρό.⁶ Καμιά απ' τις λεπτομέρειες αυτές δεν αναφέρθηκε τυχαία. Το Περιστερί είναι εργατική κατα-

γωγή, τα μαύρα μπουφάν είναι το στυλ απ' τις γειτονιές και η ACAB νοοτροπία, τα αναψυκτικά είναι τα τεκμήρια αντικοινωνικότητας κι αμφισβήτησης, πακέτο με την πέτρα του σκανδάλου, την έλλειψη μάσκας. Οι Περιστεριώτες, λοιπόν, ανήκουν ακριβώς σ' αυτό το κοινωνικό κομμάτι που από τότε που έσκασε η κρίση είτε δουλεύει για ψίχουλα είτε δεν βρίσκει δουλειά, που είναι άφραγκο και συχνά χωρίς καν χαρτιά, που υποτιμάται και πιέζεται με κάθε πιθανό τρόπο, που βρίσκει καταφύγιο στους δημόσιους χώρους. Αν το καλοσκεφτούμε, ούτε κι εκείνοι γεννήθηκαν χτες ή από τότε που έσκασε ο ιός. Γεννήθηκαν καθώς τα κρατικά σχέδια στρίμωχναν όλο και περισσότερο την πολυεθνική εργατική τάξη κι οι μπάτσοι φρόντιζαν το στρίμωγμα να γίνεται δίχως φασαρίες.

Τι θέλουμε να πούμε; Δεν είναι περίπλοκο. Ο Ξυλοδαρμός του σταθμάρχη αναδείχθηκε σε πρώτο θέμα γιατί είχε τη δυνατότητα να στείλει ένα διπλό μήνυμα. Από τη μία μεριά, αποτέλεσε έκκληση συσπείρωσης στους ρουφιάνους που χρόνια τώρα κι ειδικά απ' την έναρξη της καραντίνας στέκονται πλάι στην αστυνομία και τα κρατικά συμφέροντα. Η δουλειά τους είναι πολύτιμη κι απαραίτητη, αναγνωρίζεται, και οι ίδιοι θα προστατεύονται και θα αποζημιώνονται ποικιλοτρόπως για την προσφορά τους. Κι από την άλλη μεριά, αποτέλεσε μήνυμα εκφοβισμού στην απέναντι όχθη του ταξικού ρήγματος. Το κράτος γνωρίζει ότι όσο περισσότερο πιέζει τον πάτο αυτής της κοινωνίας, τόσο αποκτάει εχθρούς. Ξέρει πως μοιάζουν, ξέρει από τι κοινωνικά στρώματα προέρχονται και τι γνώμη έχουν για τους λόγους περί κρουσμάτων και κοινωνικής ευθύνης. Κι όποτε παρουσιάζεται κατάλληλη αφορμή, τότε καμία διαβεβαίωση δεν υπάρχει ότι θα τους συμπεριφέρεται με το γάντι.

1. Για του λόγου το αληθές, βλέπε Διακογιάννης Γιάννης, «ΜΙΧΑΛΗΣ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ Πολυδύναμο τέλος - αστυνομικά τμήματα σε κάθε συνοικία», *Τα Νέα*, 8/5/2000, όσον αφορά τα Α.Τ. Σχετικά με τα πρώτα βήματα των αστυνομικών σωμάτων που ξεκίνησαν από τους μπάτσους γειτονιάς και κατέληξαν στους πολυαγαπημένους ΔΙΑΣ, βλέπε Κώστας Ονισένκο, «Χωρίς Μέλλον ο Αστυνομικός της Γειτονιάς», *Καθημερινή*, 23/12/2007.

2. Τζ. Ουίλσον & Τζ. Κέλλινγκ, «Κάνοντας τις Γειτονιές Ασφαλείς», περιλαμβάνεται στην έκδοση *Σπασμένα Τζάμια*, Unfair Play, 1/2016, σελ. 95.

3. Τζ. Ουίλσον & Τζ. Κέλλινγκ, «Σπασμένα Τζάμια, Αστυνομία και Ανασφάλεια στις Γειτονιές», περιλαμβάνεται στην έκδοση *Σπασμένα Τζάμια*, ό.π., σελ. 65.

4. Πέφτουμε απ' τα σύννεφα που οι αριστεροί έσπευσαν να χρησιμοποιήσουν ακριβώς αυτές τις λέξεις για τους πιτσιρικάδες! Βλέπε για παράδειγμα, Έλενα Ακρίτα, «Μήπως τα κ@αλόπαιδα είναι απλώς κ@αλόπαιδα», *News 24/7*, 23/1/2020. Για το πώς η εξίσωση ενός σωρού ανόμοιων πραγμάτων μέσω της βίας έγινε αριστερό εγχείρημα δεν προλαβαίνουμε να μιλήσουμε εδώ, μπορείτε όμως να διαβάσετε τα κείμενα των Αμερικανών ματσολόγων, να τα συγκρίνετε με τις Ακρίτα και να βγάλετε άκρη μόνοι σας.

5. «Άλλοι σηκώνουν τη μάσκα και σε κοροϊδεύουν, αυτοί ήταν αγρίμια, δεν μπορούν να τα καταλάβω...», δήλωσε στις ερωτήσεις που του έκαναν δημοσιογράφοι, πράγμα που σημαίνει ότι δεν ήταν η πρώτη φορά που παρίστανε τον μπάτσο. «Σταθμάρχη για τον Ξυλοδαρμό του στο μετρό», *Πρώτο Θέμα*, 14/1/2021.

6. Δείτε για παράδειγμα, «Νέο Βίντεο Ντοκουμέντο από τον Ξυλοδαρμό του σταθμάρχη», *Καθημερινή*, 18/1/2021 ή Μιχάλης Τεζάρης, «Βίντεο-Ντοκουμέντο: Οι δύο ανήλικοι στο μετρό λίγο πριν την επίθεση στον σταθμάρχη», *lawandorder.gr*, 17/1/2021.